

Bornholm d. 19. sept. 2019 – Arrangement Bornholms Øko Jord.

Samarbejde, mere robust økonomi og mere økologi

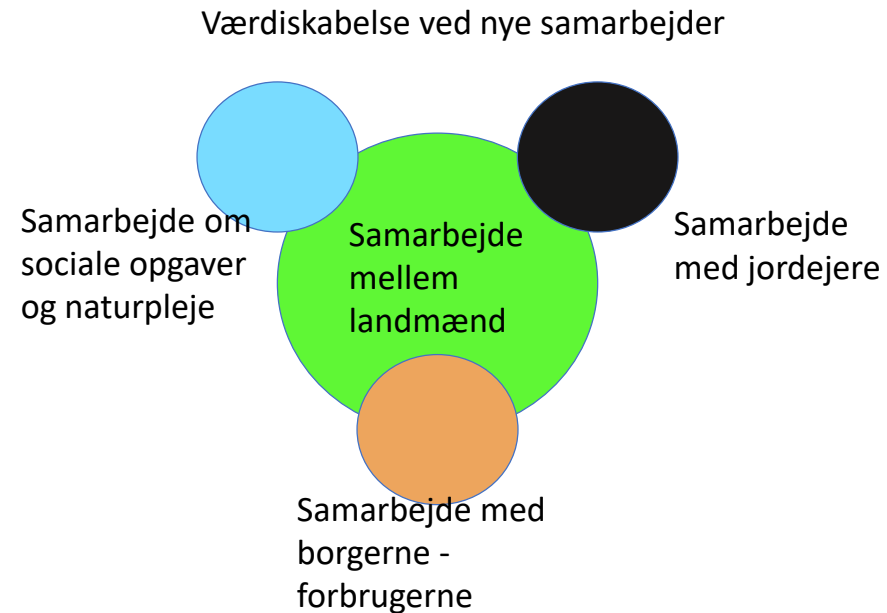
Erfaringer fra projektet Det samfundsnyttige landbrug
om nye samarbejder og ejerformer

Lone Andreasen, Økologisk Landsforening, Silkeborgvej 260, DK-8230 Åbyhøj
Mail: la@okologi.dk

Projektet
Det samfunds-
nyttige
landbrug
KORT

- UDFORDRING: Generationsskifte, både etablerede og nye landmænd der vil ”noget andet” (mere fri af effektivitetspres, løse nye opgaver på nye måder med mere økologi)
- OPGAVE: Finansiering af at nye landmænd kan etablere sig, hvordan organisere løsning af nye opgaver (naturpleje, sociale arbejdssteder – energi, affald/næringsstoffer)
- CASES: Etablerede en række nye typer landbrug – (se inspirationskataloget og hjemmesiden)
- ERFARING: Fremtidige landbrugsvirksomheder kan/vil/skal udnytte potentialerne i NYE SAMARBEJDER mellem landmænd, mellem landmænd og borgere, kommuner samt jordejere.

Vi udvikler modeller for nye landbrugsvirksomheder **baseret på samarbejder**

Nye
Landbrugs-
virksomheder
baseret på
Samarbejder

Samarbejde mellem landmænd

- Delelandbrug – Bundgaards Sharemilkere
- Driftsfællesskab – Skyttes Gartneri

Samarbejde mellem landmand og borgere

- Forudbetaling – Hegnsholt Hønseri
- Abonnementsordning og lign. – Troldegården
- Folkefarme – Egholm Folkefarm, Peters Gartneri
- (andelslandbrug, private investorer, Brinkholm, Topkærsgaard)
- Lokal jordfond – SamsØkologisk, LivsSalling
- Landsdækkende jordfond – Danmarks Økologiske Jordbrugsfond
- Pensionskassefinansiering – Almende

Samarbejde mellem landmand og kommuner m.fl.

- Naturpleje – St. Vildmosens Naturgræsningsfællesskab, Højvang Økologi
- Sociale arbejdssteder – Westergaards Planteskole, Topkærsgaard

ERFARINGEN: Der er potentiale i SAMARBEJDER, men også udfordringer

Samarbejde

Drøft spørgsmålene med sidemanden i 3-5 min.

AKTIVITET

1. Har du tænkt på en aktivitet du gerne vil sætte i gang, men som du f.eks. mangler jord, bygninger, finansiering eller tid til at igangsætte.
Vil et samarbejde kunne bidrage til at igangsætte aktiviteten? Hvilket?

SAMARBEJDE

2. Har du tænkt på et samarbejde som kunne gavne din virksomhed?

Samarbejde

KAN ETABLEREDE LANDBRUGSVIRKSOMHEDER BRUGE POTENTIALET I SAMARBEJDE?

- nye driftsben, produktioner/aktiviteter
- Afsætning
- adgang til/anvendelse af produktionsfaktorer
- mere økologi
- mere robust økonomi

Samarbejde
om NYE
DRIFTSBEN

NYE DRIFTSBEN: Naturpleje, sociale arbejdssteder,
affaldshåndtering, energiproduktion, turisme

Samarbejde om NYE DRIFTSBEN

AFTALER mellem landmand og kommune (staten)

Naturpleje:

<https://samfundsnyttigtlandbrug.dk/materialer-og-artikler/naturpleje>

Socialt arbejdssted:

Aftale med virksomhedscenter -

Samarbejde
om
AFSÆTNING

AFSÆTNING – Forudbetaling, Abonnement,
Borgerforeninger, Folkefarm

Samarbejde om AFSÆTNING

AFTALER mellem landmænd

Andelsselskaberne – måske er der brug for at etablere nye af slagsen

AFTALER mellem landmand og borgere

Forudbetaling f.eks. slagtekyllinger:

Der udbydes et produkt af en præciseret kvalitet og på en række præciserede vilkår på hjemmeside eller anden markedsføringsmetode. Kunde betaler på forhånd og levering sker efterfølgende, når produktet er fremstillet. Ejerskab overgår ved levering. Evt. anden risikofordeling kan aftales.

Fungerer kun i forbindelse med en velfungerende hjemmeside og god dialog med kunder. (Der skal være kunder, der ofte besøger hjemmesiden, der skal skabes trafik på hjemmesiden)

Leveringsaftale for f.eks. æg:

Aftalens formål og omfang, Definition af produktet, Indkøbsordrer og prognoser, Levering, Pris, depositum og betaling, Kvalitet, Ansvarsbegrænsning, Vidensdeling og markedsføring, Varighed, Ændring og opsigelse af aftale.

Samarbejde om AFSÆTNING

AFTALER mellem landmand og borgere (fortsat)

Aftale m. Borgerforening om ret til mod betaling, at deltage i kurser om dyrkning og købe grøntsager m. rabat:

Folkefarm: Gennem aktiekøb et ejerskab til landbrugsvirksomheden som producerer specificerede produkter. Aktionær opnår v. aktiekøbet de i aktionæroverenskomsten angivne rettigheder f.eks. Levering af særlige produkter til påske og jul, invitationer til arrangementer og ret til køb af gårdens produkter m. rabat.

Samarbejde
om
ADGANG/
ANVENDELSE
PRODUKTION
SFAKTORER

ADGANG TIL PRODUKTIONSFAKTORER – Delelandbrug,
Driftsfællesskab, lokal/landsdækkende jordfond, naturpleje

Samarbejde om ADGANG/ ANVENDELSE PRODUKTIONS FAKTORER

AFTALER om adgang til produktionsfaktorer

Delelandbrug (mælkeproduktion):

Hvad er samarbejdets formål,
Lejemålet omfatter bygninger, bygningsdele, arealer og inventar,
vedligeholdelse heraf, miljøtilladelse,
Køb af foder, halm og gødning samt græsningsaftale
Betaling
Aftalens varighed, opsigelse og misligholdelse.

Driftsfællesskaber: om jord og maskiner. Mere enkle samarbejder
om maskiner kan man måske selv udarbejde, men hvor jord og hele
landbrug indgår i fællesskabet er det tilrådeligt altid at have advokat
inde over.

Lokal Jordfond, Landsdækkende Jordfond
Crowdfunding om produktionsanlæg/udstyr

Naturplejeaftaler: Naturplejekalkulen

Samarbejde om MERE ØKOLOGI

MERE ØKOLOGI

Invitere unge til at etablere sig med en landbrugsvirksomhed i din virksomhed (delelandbrug)– Hvilken produktion vil tilføre mere økologi i det økosystem din virksomhed er en del af? Husdyrproduktion, planteavl
Eksempler

Bundgaard Sharemilker medfører mere økologi for Bundgaard – (produktionsgrene der biologisk set arbejder sammen) bedre sædskifter, bedre næringsstofforsyning (tilførsel og fastholdelse), mere kulstofopbygning,

Driftsfællesskaber vil kunne medføre bedre anvendelse af arealer for de deltagende landbrugsvirksomheder mht. sædskifter og næringsstoffer. Flere driftsgrene på de samme arealer er mulige f.eks. en landbrugsvirksomhed baseret på nøddehegn i markskel, skovlandbrug på nogen marker, mobile animalske produktioner mv. Den ene driftsgren anvender den andens affaldsstoffer.

Samarbejde om ROBUST ØKONOMI

MERE ROBUST ØKONOMI

Nye driftsben, mere sikkerhed i afsætning, bedre priser, bedre (næringsstoffer) evt. billigere (maskiner) adgang til produktionsfaktorer, indtægter fra udlejning af produktionsfaktorer v. etablering af delelandbrug i din bedrift.

Samarbejdets UDFORDRINGER

UDFORDRINGER:

- Samarbejde
- Lovgivning og tankegang mv. er indrettet på selvejet og ikke fremme af samarbejder, sociallovgivning, arbejdsmarkedslovgivning
- Landmændene skal kunne se potentialet (og ville det)
- Resten af samfundet skal kunne se potentialet (og ville lave lovgivningen om)

Samarbejde

HVORDAN SAMARBEJDE:

1. Finde samarbejdspartnere (udarbejde profiler, annoncere herom, www.økomødestedet.dk)

2. Samarbejdspartnere udarbejder udkast til aftale:

- Hvad er samarbejdets vision og formål
- Hvilke udvekslinger foregår og hvordan mellem samarbejdspartnerne fysisk og økonomisk.
- Hvilken periode
- Hvordan udvikles eller afsluttes
- Hvordan skal samarbejdet foregå i den aftalte periode, på årsplan, på møder, hvor mere afgørende beslutninger skal træffes, organisering af det daglige samarbejde.

3. Advokat inddrages og udarbejder aftalen.

4. Samarbejdet praktiseres.

5. Samarbejde kræver tid - hvordan skabe mulighed for økonomi til at aflønne tid til drift af samarbejde.

Samarbejde

Facilitering af
SAMARBEJDE
kan være en af opgaverne for
Bornholms Økojord

